

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Mezőberényi Népfőiskola Alapítvány

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: Hoffmanné Baranya Róza
Levelezési cím: 5650 Mezőberény Fortuna tér 8.
Telefonszám: 0620/959-7772, 06-66/352-210
E-mail cím: mbnepfoiskola@freemail.hu, hbaranya4@gmail.com

II.

A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése:

Mezőberény II. Kerületi Evangélikus Egyházközség temploma

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása:

☐ agrár- és élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☒ épített környezet
☐ ipari és műszaki megoldások	☐ kulturális örökség	☐ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus	

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye

5650. Mezőberény, Luther M. tér 3.

Tele: 66/352-726

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

☒ települési ☐ tájegységi megyei ☐ külhoni magyarság

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírás

A templom 1793-1797 közötti években épült, építője Früntz Pumberger nagyváradi kőművesmester. 1797 advent első vasárnapján szentelték fel.

Mezőberény Luther Márton tér alatt áll.

Hossza 31m, szélessége 18m, a hajó gerincmagassága 21m, a torony 51 méter.

A toronyban több harang is működött, a világháborúk azonban veszteséget okoztak. Az első világháború idején két harang, a másodikban pedig egy került igénybevételre a hadvezetés részéről.

A jelenleg meglévő három harang:

Kisharang 1837-ben készült, az alábbi felirat olvasható rajta: Mezőberény tót Evan. Eklezsia öntette TS. Kuczián György idejében. Judit Henricus Horner M. Varadin Annó 1837

A **középső harang** 1921-ben készült. Felirata: Dicsőség a magasságban istennek. Slava Bohu na vysosti. Seltenhofer Frigyes fiai 1921. 560kg. G hangú.

A **nagyharang** 1923-ban készült. Felirata: És a földön békeesség. A na zemi pokoj Seltenhofer Frigyes fiai 1923. 1034kg. E hangú.

A **toronyóra** 1805-ben lett felszerelve, legutóbb 1997-ben lett felújítva, 2002-ben kapott elektromos vezérlést.

A **toronysisak** 1808-ban kapott bádogtetőt, majd 1883-ban felújították.

1818-ban készült el a mai **szószékoltár**. Alkotói Dunaiszky Lőrinc szobrász, Alter József asztalos, és Carl Schöffl festőművész, ő festette a 160x90cm-es "Jézus mennybemenetele" című **oltárképet**. Pummer György és Altmann József mesterek végezték az oltár aranyozási és festési munkálatait.

A templom ékessége a **28 regiszteres orgona**, melyet 1856-ban Saskó Márton Brezova-i orgonaépítő mester készített, 1862-ben szentelték fel. Nagyjavítást legutóbb 1998-ban kapott.

A **padokat** 1889-ben Felberbauer István hódmezővásárhelyi asztalosmester készítette.

A **36 gyertyás üvegcsillár** 1897 óta szépíti a templombelsőt.

1997. október 4-5-én sor került a templom 200 éves fennállásának megünneplésére, melyre sikerült a belső tér teljes rendbetétele. A Templom, amely helyi védettség alatt van, Mezőberény Luther terén áll.

6. **Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett**

A törökök kiűzése után Harruckern báró toborzására Berény-pusztán –a mai Mezőberényben- 1723-ban a Felvidékről Madarász András vezetésével érkező szlovák evangélikus családok telepedtek le. A betelepülők alapították meg az Evangélikus Egyházat. Még abban az évben egy vesszőből font falú kis templomot építettek. Ide jártak az ideletelepített a német ajkú evangélikus vallásúak is. A templom hamarosan kicsinek bizonyult. 1740-41-ben a két nemzetiségű evangélikusok közösen vályogfalból, nádtetővel fedett, az előzőnél nagyobb templomot építettek. Majd egy újabb, immár a harmadik templom és egy harangláb létesítésére kaptak engedélyt Mária Teréziától. A lélekszám közben egyre növekedett, már ebben a templomban is csak úgy fértek el, hogy más-más időpontban járt a két nemzetiség az istentiszteletekre. 1790-ben hivatalosan is külön váltak. A templom a szlovákok tulajdonában maradt. Azóta Mezőberényben egy településen belül két önálló evangélikus egyházközség van: az I. Kerületi Német Evangélikus Egyházközség és a II. Kerületi Evangélikus Egyházközség. Az idő múlásával a szlovákság részére maradt templomot is kinőtték és 1793-ban kezdik építeni kőből és téglából, a jelenleg is meglévő, ma már műemlékké nyilvánított negyedik templomot, melyet 1797 advent első vasárnapján szenteltek fel. A három nemzetiséggel bíró városnak, a Luther Márton téren álló temploma áll a szlovák ajkúak szolgálatában. Fontos része a városképnek, a város helytörténe. Ezért ajánljuk a Települési Értéktárba.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

Mezőberény II. ker. - Magyarországi Evangélikus Egyház
mezobereny2.lutheran.hu/

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

Mezőberény II. ker. - Magyarországi Evangélikus Egyház
mezobereny2.lutheran.hu/